

Stadsvogels en nestplaatsen

De huismus

Mussenstraat

Duokast en

Gierzwaluwcombikast

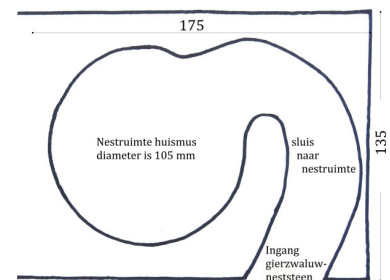
Een Mussenstraat maken

Bij diverse proefprojecten blijken huismusvrouwen niet altijd in te gaan op de avances van adverterende mannetjes. Het criterium blijkt te liggen in de afmeting van de nestruimte. Nestruimten < 105 mm worden wel geïnspecteerd maar daar blijft het dan bij. Nestruimten met een grotere inwendige ruimte vallen bij de dames meer in de smaak. Een ander nadeel van de huismussenstraat blijkt te liggen in het feit dat huismusmannen een territorium van 50 cm verdedigen tegen rivalen. Bij nestkasten met meerdere invliegopeningen in een en dezelfde zijde wordt dan ook maar in één van die nestruimten gebroed. De overige nestplaatsen worden wel in daaropvolgende jaren gebruikt maar de nestkast heeft nooit meer dan één broedpaar.

Het maken van meerdere nestopeningen aan een en dezelfde zijde van een nestkast heeft dan ook geen meerwaarde als het doel het huisvesten van meer broedparen is.

Op plaatsen waar weinig nestplaatsen beschikbaar zijn voor huismussen, vaak bij nieuwbouwsituaties, zie je nog al eens dat huismussen in gierzwaluwneststenen gaan broeden.

Gierzwaluwneststenen hebben veelal een inwendige ruimte van 130 * 130 * 290 mm. Uit onderzoek van gierzwaluwnestkasten waar huismussen in broeden blijkt dat maar een deel van de neststeen wordt gebruikt. Ze maken in de nestkasten wel hun bolvormige nestplaats van $\varnothing$ 105-110 mm maar de ingang van het nest zit bij dergelijke broedplaatsen aan de achterzijde. Er wordt

een tunnel gemaakt tussen de invliegopening en de ingang van het nest. De neststenen worden dus maar gedeeltelijk gebruikt voor het maken van het feitelijke nest. De overige ruimte wordt geheel opgevuld met grassen, nylondraad, touwtjes, draad van worteldoek, wortels van planten enz. De feitelijke nestruimte wordt geheel bekleed met een laag donsveren.

Voor de detaillering van de huidige Mussenstraat, feitelijk een combikast, is uitgegaan van de bovenstaande waarnemingen en ervaringen opgedaan bij proefprojecten uit het verleden. Verder is er bij de detaillering vanuit gegaan dat de nestkasten worden uitgevoerd in Western Red Cedar (WRC). Door WRC toe te passen hoeft het hout niet behandeld te worden en wordt er een kast aangeboden die 30% minder weegt dan een nestkast van vuren, grenen of een goede kwaliteit watervast verlijmd multiplex. Bij toepassing van multiplex is het van belang om altijd de gezaagde kanten te behandelen met lijm of tweecomponenten-plamuur om delaminatie op korte termijn te voorkomen. De materiaalkosten van WRC zijn hoger dan bij een andere houtsoort maar de levensduur is dan ook meer dan 25 jaar! Door nestplaatsen te combineren wordt de prijs per afzonderlijke nestkast lager.

Het dak is afneembaar en bevestigd met twee of drie schroeven door de zijkanten en/of achterzijde. Door geen schroeven in het dak toe te passen gaat het dakhout niet scheuren, gaat het dak niet inrotten ter plaatse van de schroeven en is er geen dakbedekking nodig.

De nestplaatsen van onderstaand model zijn inwendig 120 * 214 mm en 138 mm hoog.

De voorzijde van de nestkast is uitneembaar zodat de kast makkelijk via de achterwand is te bevestigen op de achter staande wand, uiteraard met kunststof pluggen en RVS schroeven. Als er regenwater langs de achterzijde van de nestkast kan lopen is het aan te raden om de naad af te kitten of een hardhouten ophanglat toe te passen.

De Mussenstraat dient bij voorkeur onder een overstek zoals een goot aangebracht te worden en dient tussen 9:00 uur en 19:00 uur niet in de zon te hangen.

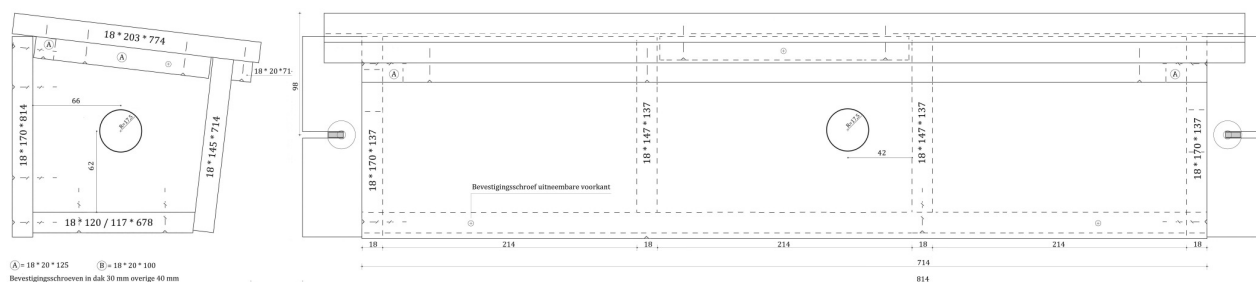
In gebieden waar de grote bonte specht voorkomt is het aan te raden de nestingang te voorzien van een aluminium plaatje zoals ook bij de enkele nestkasten (zie pagina 6) is toegepast.

Het model kan ook uitgevoerd worden als een duokast met twee nestplaatsen maar door enkele kleine aanpassingen kan de body ook geschikt gemaakt worden voor een duokast voor gierzwaluwen.

De levensduur van een nestkast is afhankelijk van de duurzaamheid van de houtsoort. Gebruik voor het samenstellen roestvaste verbindingsmiddelen dat verlengt de levensduur. Een verduurzaming kan de levensduur met 5 jaar verlengen. Als het materiaal van het dak niet van een duurzame houtsoort wordt gemaakt kan het dak worden afgedekt met een goede kwaliteit vijverfolie of bitumen.

Houtsoort	Duurzaamheidsklasse	Levensduur
Western Red Cedar (WRC)	Klasse 1-2	25 jaar of langer
Grenen en vuren	Klasse 4	5-10 jaar
Multiplex	Klasse 5	5 jaar of korter

Huismussenstraat (triokast)

Materiaalstaat Huismussenstraat (triokast)

Huismus triokast	Aantal	Dikte	Breedte	Lengte
Dak	1	18	203	542
Voorzijde	1	18	145	482
Bodem	1	18	120 / 117	446
Achterkant	1	18	170	482
Tussenschot	1	18	147	137
Zijkant	2	18	170	137
Bevestigingslat dak voor	1	20	18	482
Bevestigingslat achter	2	20	18	100
Bevestigingslat zijkant	2	20	18	125
Samengesteld uit *	1	18	95	542

170 33*

20*
20*
20*

2 rondegaten 34 mm zijkanten

Polyurethaanlijm voor samenstellen dakdelen

Schroeven RVS 3 * 30 dak 7

Schroeven RVS 3,5 * 40 overige 14

Voorbeeldkast

Huismus triokast WRC

Materiaalstaat Huismussenstraat (triokast WRC) De maten voor WRC wijken af!

Huismussenstraat (triokast) WRC	Aantal	Dikte	Breedte	Lengte	
Dak (zagen uit 18*235)	1	18	203	774	Rest 29 mm *
Voorzijde (wordt 142 mm)	1	18	145	714	
Bodem Dak (zagen uit 18*142)	1	18	120 / 117	678	
Achterkant (zagen uit 18*185)	1	18	170	714	
Tussenschot	2	18	147	137	
Zijkant	2	18	170	137	
Bevestigingslat dak	1	20	18	714	uit dak *
Bevestigingslat achter	1	20	18	200	uit bodem *
Bevestigingslat zijkant	2	20	18	130	uit bodem *

3 ronde gaten 34 mm voor- en zijkanten

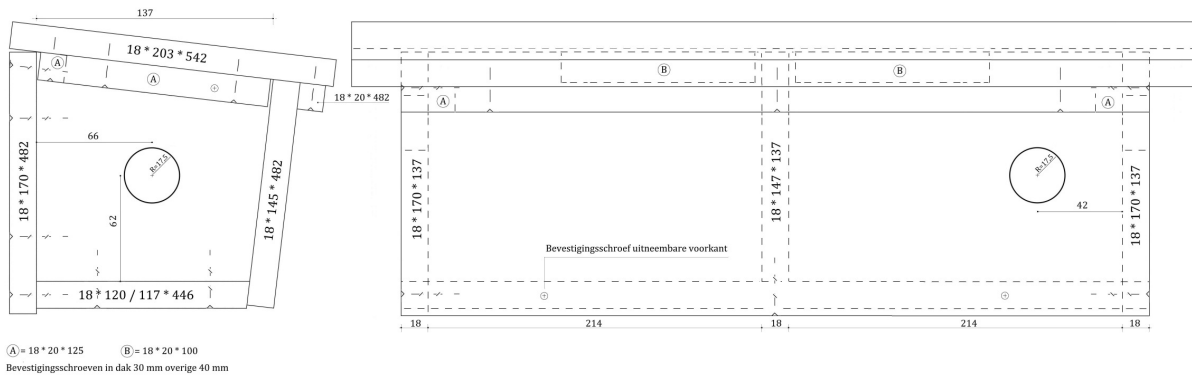
Schroeven RVS 3 * 30 dak 9

Schroeven RVS 3,5 * 40 overige 19

Schroeven ophanging 4 * 50 met plug 3

Huismussenstraat (duokast)

Huismussenstraat (duokast)	Aantal	Dikte	Breedte	Lengte
Dak	1	18	203	774
Voorzijde	1	18	145	714
Bodem	1	18	120 / 117	678
Achterkant	1	18	170	714
Tussenschot	2	18	147	137
Zijkant	2	18	170	137
Bevestigingslat dak	1	20	18	714
Bevestigingslat achter	1	20	18	200
Bevestigingslat zijkant	2	20	18	130
Samengesteld uit *	1	18	95	542

170 33*

20*
20*
20*

3 ronde gaten 34 mm voor- en zijkanten

Polyurethaanlijm voor samenstellen dakdelen

Schroeven RVS 3 * 30 dak 9

Schroeven RVS 3,5 * 40 overige 19

De breedtematen voor WRC zijn afwijkend van de houtmaten voor vuren of grenenhout!

Huismus duokast WRC	Aantal	Dikte	Breedte	Lengte	
Dak (zagen uit 18*235)	1	18	203	542	Rest 29 mm *
Voorzijde (wordt 142 mm)	1	18	145	482	
Bodem Dak (zagen uit 18*142)	1	18	120 / 117	446	
Achterkant (zagen uit 18*185)	1	18	170	482	
Tussenschot	1	18	147	137	
Zijkant	2	18	170	137	
Bevestigingslat dak voor	1	20	18	482	uit dak *
Bevestigingslat achter	2	20	18	100	uit bodem *
Bevestigingslat zijkant	2	20	18	125	uit bodem *

2 rondegaten 34 mm zijkanten

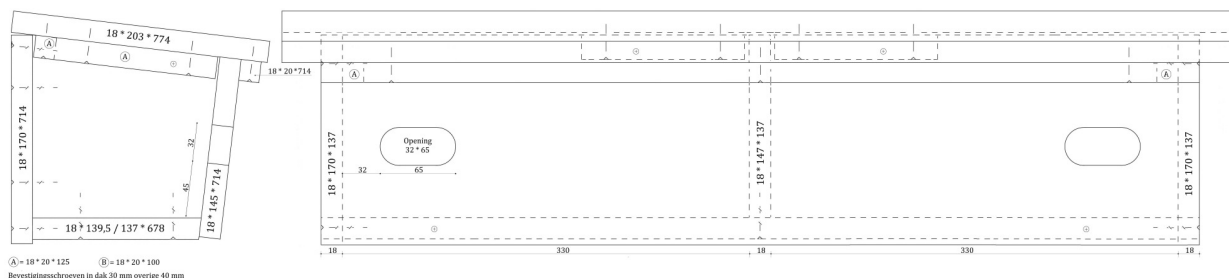
Schroeven RVS 3 * 30 dak 7

Schroeven RVS 3,5 * 40 overige 14

Schroeven ophanging 4 * 50 met plug 2

Gierzwaluw combikast

Bevestigingschroeven in dak 30 mm overige 40 mm

Materiaalstaat gierzwaluw combikast

Combikast gierzwaluw	Aantal	Dikte	Breedte	Lengte	
Dak	1	18	203	774	170 33*
Voorzijde	1	18	145	714	
Bodem	1	18	120 / 117	678	
Achterkant	1	18	170	714	
Tussenschot	2	18	147	137	
Zijkant	2	18	170	137	
Bevestigingslat dak	1	20	18	714	20*
Bevestigingslat achter	1	20	18	200	20*
Bevestigingslat zijkant	2	20	18	130	20*
Samengesteld uit *	1	18	95	542	

2 ovale gaten 32 * 65 voorzijde

Polyurethaanlijm voor samenstellen dakdelen

Schroeven RVS 3 * 30 dak 7

Schroeven RVS 3,5 * 40 overige 15

Combikast gierzwaluw WRC		Aantal	Dikte	Breedte	Lengte	
Dak	(zagen uit 18*235)	1	18	203	774	Rest 29 mm *
Voorzijde	(wordt 142 mm)	1	18	145	714	
Bodem	(zagen uit 18*142)	1	18	120 / 117	678	
Achterkant	(zagen uit 18*185)	1	18	170	714	
Tussenschot		1	18	147	137	
Zijkant		2	18	170	137	
Bevestigingslat dak		1	20	18	714	uit dak *
Bevestigingslat achter		2	20	18	200	uit bodem *
Bevestigingslat zijkant		2	20	18	130	uit bodem *

3 ronde gaten 34 mm voor- en zijkanten

Schroeven RVS 3 * 30 dak 11

Schroeven RVS 3,5 * 40 overige 19

Schroeven ophanging 4 * 50 met plug 3

Tips

Veilige voederplaats met daarin twee voedersilo's. Toegankelijk via de zijkant.

Een snelle bezetting van de nestkast voor huismussen wordt in de hand gewerkt als er:

- binnen 500 meter huismussen aanwezig zijn;
- ondersteunend wordt gevoerd met zaden;
- ruigtehoekjes aanwezig zijn als voedselbron voor zaden en insecten;

- inheemse planten en struiken aanwezig zijn als bron voor bladluizen en insecten;
- een stof- en waterbad genomen kan worden;
- dicht bij de voorzieningen een veilige vluchtplaats in de vorm van een dichte struik of heg aanwezig is;
- een dichte, liefst groenblijvende, struik of boom nabij de nestplaats staat;
- bij het ondersteunend voeren aandacht wordt geschonken aan het afschermen van de voerplaats voor de veiligheid van de kleine vogels.

Hardhouten ophanglat en invliegopening beschermd met aluminium plaatje. Naad tussen ophanglat en dak is afgekit